

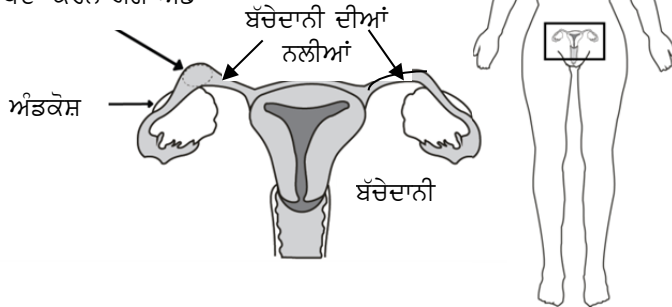
ਐਕਟੋਪਿਕ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਅਤੇ ਮੈਥੋਟ੍ਰੈਕਸੇਟ

Ectopic Pregnancy and Methotrexate

ਐਕਟੋਪਿਕ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਕੀ ਹੈ?

ਆਮ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਗਰਭ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਵਿਚ ਠਹਿਰਦਾ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਗਰਭ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਟਿੱਕ ਜਾਏ ਤਾਂ ਐਸੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਟੋਪਿਕ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅੰਡਾ

ਐਕਟੋਪਿਕ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਬੱਚੇਦਾਨੀ ਦੀ ਨਲੀ ਵਿਚ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕਰ ਗਰਭ ਉਸੇ ਜਗ੍ਹਾ ਵਧਦਾ ਜਾਏ ਤਾਂ ਨਲੀ ਫਟ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਲੀ ਦੇ ਫਟਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਬੜਾ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕਰ ਨਲੀ ਫਟ ਜਾਏ ਤਾਂ ਐਸੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਖੂਨ ਦਾ ਵਗਣਾ ਜਾਨ ਲੇਵਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਐਕਟੋਪਿਕ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਹਿਰ (ਪ੍ਰਸੂਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਗ/ਨਾਰੀ ਰੋਗ ਵਿਗਿਆਨੀ) ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡਾ ਗਰਭ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਥੋਟ੍ਰੈਕਸੇਟ ਦਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦਾ ਟੀਕਾ ਤੁਹਾਡੇ ਪੱਠਿਆਂ ਵਿਚ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਗਰਭ 1 ਟੀਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਦੀ ਕਦਾਈਂ ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਟੀਕੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦਵਾਈ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਮੈਥੋਟ੍ਰੈਕਸੇਟ ਕੋਸ਼ਾਣੂਆਂ ਦੇ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਐਕਟੋਪਿਕ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਅੰਡੇ ਨੂੰ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਮੈਥੋਟ੍ਰੈਕਸੇਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

- ਮੈਥੋਟ੍ਰੈਕਸੇਟ ਲੈਣ ਤੋਂ 5-7 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਪੇਟ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਹਲਕੀ ਤੋਂ ਦਰਮਿਆਨੀ ਦਰਦ 1 ਤੋਂ 2 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਹੋਣੀ ਆਮ ਹੈ।
- ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਹਵਾਰੀ ਵਾਂਗ ਯੋਨੀ ਵਿਚੋਂ ਖੂਨ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਤੁਸੀਂ ਬਿਮਾਰ ਜਿਹੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਉਲਟੀ ਜਾਂ ਦਸਤ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਥਕਾਵਟ ਅਤੇ /ਜਾਂ ਚੱਕਰ ਆਉਣੇ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਧੁੱਪੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਤੇ ਰੈਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮਦਦ ਕਦੋਂ ਲੈਣੀ ਹੈ

9-1-1 ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ:

- ਜੇ ਕਰ ਯੋਨੀ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੂਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਡ ਬਦਲਣੇ ਪੈ ਰਹੇ ਹੋਣ।
- ਜੇ ਕਰ ਪੇਟ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦਰਦ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਜੋ ਦਰਦ ਦੀ ਦਵਾਈ ਨਾਲ ਵੀ ਨਾ ਹਟੇ। ਦਰਦ ਗੁਦਾ ਕੋਲ ਜਾਂ ਉੱਪਰ ਮੋਢਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਵੇ।
- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਦਮ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋ ਜਾਂ ਬੇਸੁਰਤ ਹੋ ਜਾਵੋ (ਅਚੇਤ ਹੋਣਾ)।

ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਐਕਟੋਪਿਕ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਆਮ ਗਰਭ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਾ ਬੱਚੇ ਦਾ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨੀ ਹੈ

ਜਦ ਤੱਕ ਗਰਭ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੰਮ ਕਰੋ:

- ਯੋਨੀ ਦੇ ਖੂਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਟੈਪੋਨ ਨਹੀਂ ਪੈਡ ਵਰਤੋ।
- ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਅਤੇ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਵਾਲੇ ਵਿਟਾਮਿਨ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਟਾਮਿਨ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰੋ। ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਮੈਥੋਟ੍ਰੈਕਸੇਟ ਦਾ ਅਸਰ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਜੇ ਹੋ ਸਕੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਧੁੱਪ ਨਾ ਜਾਓ। ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ-ਸਕਰੀਨ ਅਤੇ ਹਿਫਾਜ਼ਤੀ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨੋ।
- ਜਦ ਤੱਕ ਐਕਟੋਪਿਕ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾ ਪੀਓ। ਮੈਥੋਟ੍ਰੈਕਸੇਟ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਮਿਲ ਕੇ ਜਿਗਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਜਦ ਤੱਕ ਗਰਭ ਦੇ ਹਾਰਮੋਨਜ਼ ਦਾ ਲੈਵਲ ਜ਼ੀਰੋ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਹੁਣ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ ਯੋਨੀ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭੋਗ ਨਾ ਕਰੋ।
- ਟੀਕਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਦਵਾਈਆਂ 7 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਨਾ ਲਵੋ: ਆਈਬਰੂਫੇਨ (ਐਡਵਿਲ, ਮੋਟਰਿਨ, ਸਟੋਰ ਬ੍ਰੈਂਡ), ਨੈਪਰੋਕਸੀਨ (ਨੈਪਰੋਸਾਈਨ, ਐਲਵ, ਸਟੋਰ ਬ੍ਰੈਂਡ) ਐਸੀਟਾਈਲਸਾਲਿਸਲਿਕ ਐਸਿਡ (ਐੱਸਪਰੀਨ)।

ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ

ਮੈਥੋਟ੍ਰੈਕਸੇਟ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਸਰੀਰਕ ਤਰਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਥੋਟ੍ਰੈਕਸੇਟ ਲੈਣ ਤੋਂ 48 ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰਕ ਤਰਲ ਨਾਲ ਅਚਨਚੇਤ ਸੰਪਰਕ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ:

- ਟਾਇਲੈਟ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਾਰ ਫਲਸ਼ ਕਰੋ।
- ਟਾਇਲੈਟ ਸੀਟ ਤੇ ਪਏ ਪਿਸ਼ਾਬ ਦੇ ਤੁਪਕੇ ਧੋ ਦਿਓ।
- ਟਾਇਲੈਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰੋ।

ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਥੋਟ੍ਰੈਕਸੇਟ ਦੇ ਕੁੱਝ ਅੰਸ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁੱਧ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਥੋਟ੍ਰੈਕਸੇਟ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦੁੱਧ ਪੰਪ ਕਰ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿਓ।

ਦਰਦ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ

ਹਲਕੀ ਤੋਂ ਦਰਮਿਆਨੀ ਦਰਦ 2 ਤੋਂ 7 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਚਲੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦਰਦ ਅਤੇ ਕੜੱਲਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਲਈ:

- 1000 ਮਿ.ਗ੍ਰਾਮ ਵਾਲੀ ਐਸੀਟਾਮੀਨੋਫੇਨ (ਟੈਲੀਨੋਲ ਜਾਂ ਸਟੋਰ ਬ੍ਰੈਂਡ) ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰ 4 ਤੋਂ 6 ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਲਵੋ।
- ਡਾਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਦਰਦ ਦੀ ਦਵਾਈ ਲਵੋ।
- ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੋਤਲ ਜਾਂ ਹੀਟਿੰਗ ਪੈਡ ਆਪਣੇ ਪੇਟ ਤੇ ਰੱਖੋ।

ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ

ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਇਹ ਬੜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ:

- ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਟੈੱਸਟ ਕਰਵਾਓ
- ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਦੇ ਟੈੱਸਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਕੋਲ ਜਾਓ।

ਤੁਹਾਡੇ ਖੂਨ ਦੇ ਟੈੱਸਟ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਗਰਭ ਦੇ ਹਾਰਮੋਨਜ਼ ਦੀ ਪੱਧਰ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਐੱਚ.ਸੀ.ਸੀ. ਲੈਵਲ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ) ਚੈੱਕ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਘੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਰਭ ਦੇ ਹਾਰਮੋਨਜ਼ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਣਾ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਥੋਟ੍ਰੈਕਸੇਟ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਾਰਮੋਨਜ਼ ਦਾ ਲੈਵਲ ਜ਼ੀਰੋ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਗਰਭ/ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਖੂਨ ਦਾ ਟੈੱਸਟ ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਸਤਵੇਂ ਦਿਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਜਦ ਤੱਕ ਗਰਭ ਦੇ ਹਾਰਮੋਨਜ਼ ਦਾ ਲੈਵਲ ਜ਼ੀਰੋ ਨਾ ਹੋ ਜਾਏ।

ਮਾਹਿਰ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਥੋਟ੍ਰੈਕਸੇਟ ਨੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਗਰਭ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਕਰ ਕੇ ਕੋਈ ਉਲਝਣ ਜਾਂ ਸਮੱਸਿਆ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ।

ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਗਰਭ ਦੇ ਹਾਰਮੋਨਜ਼ ਦਾ ਲੈਵਲ ਜ਼ੀਰੋ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮਾਹਿਰ ਮੈਥੋਟ੍ਰੈਕਸੇਟ ਦੁਬਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸਰਜਰੀ ਕਰ ਕੇ ਐਕਟੋਪਿਕ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਾਲਾ ਡਾਕਟਰ _____
ਕਿਸ _____ (ਤਾਰੀਖ).

ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ:

- ਆਪਣਾ ਪਰਵਾਰਕ ਡਾਕਟਰ
- ਆਪਣਾ ਫਾਰਮਿਸਟ
- ਹੈਲਥਲਿੰਕ ਬੀ.ਸੀ. 8-1-1 (ਜਾਂ 7-1-1 ਤੋਂ ਬੋਲੋ ਜਾਂ ਉੱਚੀ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ) ਜਾਂ www.HealthLinkBC.ca ਤੇ ਜਾਓ।